

ПРЕДЛОГ

На основу члана 13. став 3. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - одлука УС, 72/12, 7/14 - одлука УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

О КАТЕГОРИЈАМА СПОРАЗУМА О ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГИЈЕ ИЗУЗЕТИХ ОД ЗАБРАНЕ РЕСТРИКТИВНИХ СПОРАЗУМА

Предмет

Члан 1.

Овом уредбом одређују се категорије споразума о трансферу технологије на које може да се односи изузеће од забране рестриктивног споразума из члана 10. став 3. Закона о заштити конкуренције (у даљем тексту: Закон) и ближе се прописују посебни услови који се односе на врсту и садржину споразума, односно дужину њиховог трајања под којима су ти споразуми изузети од забране.

Споразуми који испуњавају посебне услове из става 1. овог члана изузети су од забране рестриктивног споразума.

Изузетак од примене уредбе

Члан 2.

Одредбе ове уредбе не примењују се на уступање права на технологију које је садржано у споразумима о истраживању и развоју и споразумима о специјализацији.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овој уредби имају следеће значење:

- 1) споразум је уговор, поједина одредба уговора, изричит или прећутни договор, усаглашена пракса или одлука облика удруживања учесника на тржишту;
- 2) технологија обухвата посебно знање (*know-how*) као и сва или поједина права интелектуалне својине: патент, мали патент, право заштите индустријског дизајна, право заштите топографије полупроводничких производа, сертификат о додатној заштити за медицинске производе или средства за заштиту биља, право оплемењивача биљне сорте и ауторско право на рачунарским програмима (софтвер), укључујући и пријаве за признање наведених права или захтеве за регистрацију тих права;
- 3) производ је роба или услуга, укључујући и полупроизвод или услугу, као и финални производ или услугу;
- 4) уговорени производ је производ који је произведен, непосредно или посредно, применом технологије која је предмет споразума о трансферу технологије;
- 5) права интелектуалне својине су права индустријске својине, а нарочито патенти и жигови, ауторско право и сродна права;
- 6) посебно знање (*know-how*) је скуп непатентираних практичних знања и информација, стечених искуством и провером од стране даваоца лиценце, који су тајни, значајни и одређени, при чему:

- (1) тајни подразумева да нису опште познати или лако доступни;
 - (2) значајни подразумева да су посебна знања важна и корисна за производњу уговореног производа или примену уговореног процеса;
 - (3) одређени подразумева да су посебна знања описана на довољно разумљив начин да омогуће проверу испуњености услова тајности и значајности;
- 7) релевантно тржиште производа је тржиште уговорених производа, као и производа које купац сматра међусобно замењивим због својства производа, њихове уобичајене намене и цене;
 - 8) релевантно тржиште технологије је тржиште уступљених права на технологију, као и права на технологију која стицалац лиценце сматра међусобно замењивим, због карактеристика, лиценчне накнаде и намераване употребе;
 - 9) релевантно географско тржиште је територија на којој конкретни учесници на тржишту учествују на страни понуде или тражње за производима или уступањем права на технологију, на којем су услови конкуренције довољно уједначени и које се може разликовати од суседних територија, на којима су услови конкуренције битно другачији;
 - 10) релевантно тржиште обухвата релевантно тржиште производа или релевантно тржиште технологије и релевантно географско тржиште;
 - 11) конкуренти су учесници на тржишту који послују на истом релевантном тржишту, и то:
 - (1) конкуренти на релевантном тржишту технологије, односно учесници на тржишту који дају лиценцу за коришћење конкурентских права на технологију (стварни конкуренти на релевантном тржишту);
 - (2) конкуренти на релевантном тржишту производа, односно учесници на тржишту који би, у случају када не постоји споразум о трансферу технологије, истовремено били активни на релевантном тржишту на којем се продаје уговорени производ (стварни конкуренти) или учесници на релевантном тржишту који би у одсуству споразума о трансферу технологије, на реалној основи, услед малог, али трајнијег повећања цена, у кратком временском року могли извршити неопходна додатна улагања и/или сносити друге неопходне трошкове како би отпочели пословање на релевантном тржишту (потенцијални конкуренти);
 - 12) систем селективне дистрибуције је систем дистрибуције у којем се давалац лиценце обавезује да уступи права на технологију за производњу, посредно или непосредно, искључиво стицаоцима лиценце одабраним на основу утврђених критеријума, а стицаоци лиценце се обавезују да неће продавати уговорене производе неовлашћеним дистрибутерима на територији коју је давалац лиценце одредио за спровођење тог система дистрибуције;
 - 13) искључива лиценца је лиценца којом стицалац лиценце стиче искључиво право искоришћавања предмета лиценце, при чему давалац лиценце нема право искоришћавања предмета лиценце, нити право да предмет лиценце у целини или само за одређене намене или на одређеном подручју уступа другим лицима;
 - 14) искључиво додељена територија је територија на којој је искључиво један стицалац лиценце овлашћен да обавља производњу уговореног производа. Изузетно може се дозволити другом стицаоцу лиценце да производи уговорени производ само за одређеног купца на том подручју када је та друга лиценца дата са циљем омогућавања алтернативног извора снабдевања за тог купца;
 - 15) искључиво снабдевање одређене групе купаца је одредба у споразуму којом је само једном учеснику споразума о трансферу технологије дозвољено да активно продаје уговорени производ настао применом лиценциране технологије одређеној групи купаца.

У смислу ове уредбе, изрази: учесник на тржишту, учесник у споразуму давалац лиценце, преносилац и стицалац обухватају и њихове повезане учеснике на тржишту у складу са чланом 5. Закона.

Врсте споразума о трансферу технологије изузетих од забране Члан 4.

Споразуми о трансферу технологије су изузети од забране рестриктивног споразума у мери у којој садрже ограничења, и обухватају споразуме о трансферу технологије који се односе на:

- 1) уступање права на технологију (уговор о лиценци) у сврху производње уговореног производа од стране стицаоца лиценце и/или његових подизвођача;
- 2) пренос права на технологију са циљем производње уговореног производа, при чему део ризика искоришћавања технологије сноси преносилац.

Споразуми о трансферу технологије изузети од забране могу бити:

- 1) узајамни споразум о трансферу технологије, у којем два учесника на тржишту, у истом или одвојеним уговорима, један друге уступају право на технологију (уговор о лиценци), када се ове лиценце односе на конкурентске технологије или могу бити коришћене за производњу конкурентских производа;
- 2) једностранни споразум о трансферу технологије, у којем један учесник на тржишту уступа другом права на технологију или у којем два учесника на тржишту један другом међусобно уступају права на технологију, када се ове лиценце не односе на конкурентске технологије или не могу бити коришћене за производњу конкурентских производа.

Изузеће од забране рестриктивног споразума на које се примењује ова уредба примењује се на све одредбе споразума о трансферу технологије које су у вези са куповином производа од стране стицаоца лиценце или са уступањем других права интелектуалне својине или преносом посебног знања (*know-how*) стицаоцу лиценце, у мери у којој су те одредбе непосредно повезане са производњом или продајом уговореног производа.

Изузеће од забране рестриктивног споразума из става 1. овог члана не примењује се на споразуме о трансферу технологије који, самостално или заједно са сличним споразумима које су склопили конкуренти учесника у споразуму, имају за последицу ограничење конкуренције које произлази из кумулативних ефеката паралелних мрежа сличних споразума који покривају више од 40% релевантног тржишта. Такви кумулативни ефекти могу се нарочито појавити у случају забране стицаоцима лиценци да користе технологију трећих лица или у случају када се ограничења односе на забрану даваоцима лиценце да дају лиценце другим стицаоцима или у случајевима постојања ексклузивне лиценце јединог власника технологије који лиценцира технологију са стицаоцем лиценце који је већ активан на релевантном тржишту производа на основу заменљиве технологије.

Тржишни удео Члан 5.

Рестриктивни споразум о трансферу технологије између конкурената изузет је од забране под условом да заједнички тржишни удео учесника у споразуму није већи од 20% на релевантном тржишту или тржиштима.

Рестриктивни споразум о трансферу технологије у којима учесници у споразуму нису конкуренти, изузет је од забране под условом да тржишни удео ниједног од учесника у споразуму не прелази 30% на релевантном тржишту или тржиштима.

Приликом утврђивања тржишног удела сваког од учесника у споразуму се узимају у обзир подаци о вредности продаје на релевантном тржишту из претходне календарске године, а у случају да подаци о вредности продаје на релевантном тржишту не могу бити утврђени, тржишни удео се утврђује на основу оствареног обима продаје, при чему се у ове вредности урачунавају и остварена вредност или обим промета свих повезаних лица учесника у споразуму.

Тржишни удео даваоца лиценце на релевантном тржишту технологије, израчунава се на основу присуства права на технологију која су предмет лиценце на релевантном тржишту производа и релевантном географском тржишту на којем се продају уговорени производи, односно на основу заједничких података о оствареној продаји уговорених производа које производе давалац и стицалац лиценце.

Трајање споразума и изузећа Члан 6.

Изузеће од забране рестриктивног споразума траје за време трајања права на технологију, односно све док уступљена права не истекну, престану или буду оглашена ништавим у складу са посебним прописима.

Уколико је предмет споразума о трансферу технологије посебно знање (*know-how*), изузеће од забране рестриктивног споразума траје за време трајања тајности, осим ако посебно знање (*know-how*) постане опште познато као резултат активности стицаоца лиценце, када се изузеће примењује за време трајања споразума.

У случају када је тржишни удео учесника у споразуму испод прага прописаног чланом 5. ове уредбе, али се у току трајања уговора повећа изнад вредности 20%, односно 30%, за највише 5%, изузеће од забране рестриктивног споразума наставиће да траје и током периода од две узастопне календарске године након године у којој је првобитно прекорачен прописан тржишни удео.

Споразуми између конкурената који садрже ограничења на која се не примењује изузеће од забране – тешка ограничења Члан 7.

Изузеће из ове уредбе не примењује се на споразуме о трансферу технологије између конкурената у целини, уколико непосредно или посредно, самостално или са другим факторима под контролом учесника у споразуму, садрже ограничења која имају за циљ:

- 1) ограничење права једне уговорне стране да утврђује сопствену продајну цену трећим лицима;
- 2) ограничење обима производње и продаје уговореног производа, осим ако се ово ограничење односи на стицаоца лиценце у једностраном споразуму или само на једног учесника у споразуму код узајамних споразума;
- 3) поделу купаца или територије, осим ако постоји:
 - (1) обавеза стицаоца или даваоца лиценце код једностраног споразума о трансферу технологије, да не обавља производњу употребом лиценциране технологије на искључиво додељеној територији за другу страну у споразуму

- и/или да не обавља активну и/или пасивну продају у оквиру искључиво додељене територије или искључиво додељене групе купаца, који су додељени другој страни у споразуму;
- (2) ограничење стицаоца лиценце код једностраног споразума о трансферу технологије да врши активну продају на искључиво додељеној територији или за групу купаца искључиво додељену другом стицаоцу лиценце од стране носиоца права и под условом да стицалац таквог права није био конкурент даваоцу лиценце у време закључења његове лиценце;
 - (3) обавеза стицаоца лиценце да производи уговорени производ искључиво за сопствене потребе, под условом да стицалац лиценце није ограничен да активно и пасивно продаје уговорени производ као резервне делове за сопствене производе;
 - (4) обавеза стицаоца лиценце код једностраног споразума о трансферу технологије да производи уговорени производ само за одређеног купца, када је право на коришћење лиценце пренето са циљем обезбеђења алтернативног извора снабдевања за тог купца.
- 4) ограничење стицаоца лиценце у искоришћавању права на сопственој технологији или ограничење права једног од учесника у споразуму да спроводи истраживање и развој, осим у случајевима када је ограничење неопходно да би се спречило откривање пренетог посебног знања (*know-how*), које је предмет споразума о трансферу технологије, трећим лицима.

Споразуми у којима учесници у споразуму нису конкуренти који садрже ограничења на која се не примењује изузеће од забране – тешка ограничења

Члан 8.

Изузеће из ове уредбе не примењује се на споразуме о трансферу технологије у којима учесници у споразуму нису конкуренти у целини, уколико непосредно или посредно, самостално или са другим факторима под контролом учесника у споразуму, садрже ограничења која имају за циљ:

- 1) ограничење права учесника у споразуму да утврђује сопствене цене у даљој продаји ка трећим лицима, што не искључује могућност одређивања максималних продајних цена или препоручених продајних цена, под условом да се на тај начин не омогућава утврђивање фиксних или минималних продајних цена које су последица условљавања пословања, притиска који врши, или подстицаја који нуди, било који од учесника у споразуму;
- 2) ограничење територије или групе купаца којима стицалац лиценце може пасивно продавати уговорене производе, осим ако постоји:
 - (1) ограничење стицаоца лиценце да пасивно продаје на искључиво додељеној територији или искључиво додељеној групи купаца коју је за себе задржао давалац лиценце;
 - (2) обавеза стицаоца лиценце да производи уговорени производ искључиво за сопствене потребе, под условом да стицалац лиценце није ограничен да активно и пасивно продаје уговорени производ као резервне делове за сопствене производе;
 - (3) обавеза стицаоца лиценце да производи уговорени производ искључиво за одређеног купца, ако је лиценца издата са циљем обезбеђивања алтернативног извора снабдевања за тог купца;
 - (4) ограничење стицаоца лиценце који послује на veleпродајном нивоу (трговина на велико) да активно или пасивно продаје производе крајњим купцима;
 - (5) ограничење чланова система селективне дистрибуције да продају производе неовлашћеним дистрибутерима.

- 3) ограничење стицаоца лиценце да активно или пасивно продаје производе крајњим купцима, при чему стицалац лиценце послује у оквиру система селективне дистрибуције на малопродајном нивоу, не доводећи у питање право ограничавања пословања таквог стицаоца лиценце изван одобреног места седишта и пословања.

Ако учесници у споразуму нису конкуренти у тренутку закључења споразума, али постану конкуренти у току трајања уговора, на такав споразум се примењују одредбе члана 8. ове уредбе, осим у случају накнадне измене споразума која је значајна, што укључује и случајеве закључења новог споразума о трансферу технологије између учесника у споразуму уколико се тај споразум односи на конкурентска права на технологије.

Споразуми који садрже посебна ограничења која нису изузета Члан 9.

Изузеће од забране не примењује се на конкретне обавезе садржане у споразуму о трансферу технологије који садржи:

- 1) посредне или непосредне обавезе стицаоца лиценце да даваоцу лиценце или трећем лицу, које одреди давалац лиценце, уступи искључиву лиценцу или да им у целини или делимично пренесе права која се односе на његова унапређења или нове примене уступљене технологије; или
- 2) посредне или непосредне обавезе једног учесника у споразуму да не оспорава заштиту интелектуалне својине другог учесника у споразуму који је носилац права у Републици Србији, при чему се ова забрана не односи на могућност раскида споразума у случају да стицалац искључиве лиценце оспорава ваљаност било ког уступљеног (лиценцираног) права на технологију.

Изузеће од забране рестриктивног споразума, не примењује се на споразуме у којима учесници у споразуму нису конкуренти у случају постојања непосредне или посредне обавезе којом се ограничава стицалац лиценце да врши сопствена права на одређеној технологији или ограничења права било ког учесника у споразуму да спроводи истраживање и развој, осим у случају када је такво ограничење неопходно ради спречавања откривања пренетог посебног знања (*know-how*) трећим лицима.

Прелазне одредбе Члан 10.

Споразуми о трансферу технологије на које се примењује ова уредба закључени до дана ступања на снагу ове уредбе, ускладиће се са одредбама ове уредбе у року од шест месеци од дана њеног ступања на снагу.

За споразуме о трансферу технологије који су закључени до дана ступања на снагу ове уредбе и који се ускладе са њеним одредбама у року из става 1. овога члана, тржишни удео се израчунава на основу прихода оствареног у финансијској години која претходи години ступања на снагу ове уредбе.

Ступање на снагу Члан 11.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Правни основ за доношење Уредбе о категоријама споразума о трансферу технологије изузетих од забране рестриктивних споразума (у даљем тексту: Уредба) садржан је у члану 13. став 3. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник Републике Србије“, бр. 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон) и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - одлука УС, 72 /12, 7/14 - одлука УС, 44/14 и 30/18 - др. закон).

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Одредбом члана 13. Закона прописана је могућност изузећа одређених категорија рестриктивних споразума од забране, уколико су испуњени услови из члана 11. Закона, као и други посебни услови који се односе на врсту и садржину споразума, односно дужину његовог трајања. Ставом 2. овог члана, прописано је да се такви споразуми, који испуњавају услове из овог члана, не подносе Комисији ради изузећа. Ставом 3. овог члана утврђено је да Влада одређује категорије споразума и ближе прописује посебне услове за изузеће од забране на основу овог члана.

У Републици Србији до сада није донета посебна уредба која се односи на споразуме о трансферу технологије, а постојеће уредбе не изузимају од забране ове врсте споразума. Због тога, постоји потреба усклађивања права Републике Србије са правним тековинама Европске Уније у овој области, као што је прописано одредбама члана 72. Споразума о стабилизацији и придруживању закљученим између Републике Србије, са једне стране, и Европске Уније (Европских заједница и њихових држава чланица) и њених земаља чланица, са друге стране. Доношењем Уредбе, биће испуњена обавеза преузета другом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина ЕУ од 17. новембра 2016. године.

Овом уредбом је извршено усклађивање са Уредбом Комисије (ЕУ) бр. 316/2014 од 21. марта 2014. године о примени члана 101 (3) Уговора о функционисању ЕУ на категорије споразума о трансферу технологије¹. Уз Уредбу (ЕУ) бр. 316/2014, донете су и смернице за њено спровођење. Уредбом се ближе прописују посебни услови који се односе на врсту, садржину и трајање споразума о трансферу технологије на које може да се односи изузеће од забране рестриктивних споразума, као и врсте, категорије споразума на које се изузеће не примењује.

Уредба треба да обезбеди заштиту конкуренције и правну сигурност за учеснике на тржишту приликом закључивања споразума о трансферу технологије, и да допринесе извесности пословања у овом сегменту. Споразуми о трансферу технологије побољшавају економску ефикасност и унапређују конкуренцију, јер не долази до дуплирања развоја и истраживања, јачају иницијативу за почетно истраживање и развој, подстичу иновативност, омогућавају конкуренцију на тржишту производа.

¹ Commission Regulation (EU) No 316/2014 of 21 March 2014 on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union to categories of technology transfer agreements Text with EEA relevance, OJ L 93, 28.3.2014, p. 17–23

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

A. Општи преглед

Циљ ове уредбе је да свим учесницима на тржишту, приликом закључивања споразума о трансферу технологије, пружи већу правну сигурност у погледу усклађености предметних споразума са чланом 10. Закона који забрањује рестриктивне споразуме. На овај начин, уколико су испуњени услови прописани Уредбом, учесницима на тржишту се пружа заштита од покретања и вођења поступака утврђивања постојања рестриктивних споразума, као облика повреда конкуренције.

Уколико споразуми о трансферу технологије садрже ограничења конкуренције која су обухваћена чланом 10. Закона, они су у складу са чланом 10. Закона забрањени, али могу бити изузети од забране на законом прописане начине. Изузеће од забране рестриктивног споразума може да се односи на одређене категорије споразума, уколико су испуњени услови из члана 11. Закона, као и други посебни услови који се односе на врсту и садржину споразума, односно дужину његовог трајања. Рестриктивни споразуми који испуњавају ове услове не подносе се Комисији ради изузећа. У противном, ако нису испуњени услови прописани Уредбом, може се поднети захтев Комисији за изузеће рестриктивног споразума од забране у складу са чл. 11. и 12. Закона.

Изузеће прописано овом уредбом односи се на споразуме о трансферу технологије који садрже ограничења конкуренције, али не садрже једно или више тешких или посебних ограничења која нису изузета од забране, док тржишни удели учесника у споразуму не прелазе прагове прописане Уредбом.

Одредбе ове уредбе не примењују се на уступање права на технологију које је садржано у споразуму о истраживању и развоју и споразуму о специјализацији. Наиме, ове категорије споразума, као и посебни услови за њихово изузеће прописани су посебним уредбама којима се уређују ова питања (сада важеће Уредба о споразумима о истраживању и развоју између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Сл. гласник РС“, бр. 11/2010) и Уредба о споразумима о специјализацији између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Сл. гласник РС“, бр. 11/2010).

B. Појединачна решења

Члан 1.

Одређује се предмет Уредбе у складу са чланом 13. Закона.

Члан 2.

Одређује се изузетак од примене уредбе, који се односи на уступање права на технологију које је садржано у споразумима о истраживању и развоју и споразумима о специјализацији.

Члан 3.

Прописано је значење израза који се користе у Уредби.

Предлог решења дат је по узору на одговарајућа решења из Уредбе ЕУ 316/2014, с тим што је терминологија усклађена са Законом, Предлогом уредбе о категоријама вертикалних споразума изузетих од забране рестриктивних споразума, као и са прописима о интелектуалној својини.

Тако је, на пример, Уредбом на самом почетку прописана дефиниција технологије, односно дефинисано је оно што технологија обухвата. Наиме, технологија обухвата посебно знање (*know-how*) као и сва или поједина права: патент, мали патент, право заштите индустријског дизајна, право заштите топографије полупроводничких производа, сертификат о додатној заштити за медицинске производе или средства за заштиту биља, право оплемењивача биљне сорте и ауторско право на рачунарским програмима (софтвер), укључујући и пријаве за признање права или захтеве за регистрацију тих права.

Одређено је и значење посебног знања (*know-how*) као скупа непатентираних практичних знања и информација, стечених искуством и провером од стране даваоца лиценце, који су тајни, значајни и одређени, при чему је прецизирано и значење ових одредница.

Члан 4.

Одређене су врсте споразума о трансферу технологије који су изузети од забране рестриктивних споразума.

Четвртим ставом овог члана прописано је да се изузеће од забране из ове уредбе неће примењивати на споразуме о трансферу технологије који, самостално или заједно са сличним споразумима које су склопили конкуренти учесника у споразуму, имају за последицу ограничење конкуренције које произлази из кумулативних ефеката паралелних сличних споразума који покривају више од 40% релевантног тржишта. Истовремено је изнет пример случаја када могу настати кумулативни ефекти.

Дефиниција споразума о трансферу технологије полази од концепта који је одређен Уредбом 316/2014, а то је да треба омогућити једноставнији трансфер технологије од једног ка другом учеснику на тржишту. У том смислу, уобичајени начин овог кретања је уступање права на технологију, закључењем уговора о лиценци и то увек између само две стране. Поред тога, сматраће се да су учесници на тржишту закључили споразум о трансферу технологије и када се право на технологију не уступа, већ преноси, али тако да део ризика коришћења права на технологију сноси преносилац.

Члан 5.

Споразум ће се изузети од забране ако заједнички тржишни удео конкурената у споразуму о трансферу технологије није већи од 20%, односно ако тржишни удео ниједног учесника у споразуму у којима стране нису конкуренти није већи од 30% на релевантном тржишту или тржиштима. Одредбом овог члана одређена су и мерила за одређивање тржишних удела.

Специфичност израчунавања тржишног удела даваоца лиценце на релевантном тржишту технологије настала је због потешкоћа које у пракси изазива његово израчунавање на основу уговорених накнада. Стога је примењен приступ у којем се тржишни удео даваоца лиценце на релевантном тржишту технологије базира на поређењу производа произведених коришћењем лиценциране технологије са производима произведеним коришћењем конкурентске технологије, из разлога што се присуство технологије у производњи производа одражава на позицију те технологије на релевантном тржишту.

Члан 6.

Одређено је трајање изузећа. Наиме, изузеће се примењује све док уступљена права не истекну, престану или буду оглашена ништавим у складу са посебним прописима. Примена изузећа за споразуме чији је предмет посебно знање одређена је трајањем његове тајности, односно трајањем споразума уколико је посебно знање постало опште познато. Уколико се тржишни удели уговорних страна у споразуму повећају изнад 20%, односно 30% изузеће наставља да траје у периоду од две узастопне календарске године рачунајући од године у којој је први пут остварен већи тржишни удео.

Члан 7.

Прописују се случајеви који представљају тешка ограничења у споразумима између конкурената који, због њиховог циља, представљају најтежи облик повреде конкуренције. Уколико постоје оваква ограничења у споразумима о трансферу технологије такви споразуми у целини не могу бити изузети на основу ове уредбе.

Одредбом овог члана у ставу првом тачка 3) подтачке (1)-(4) прописане су и ситуације које представљају изузетке од установљеног правила. Тако, једностранни споразуми о трансферу технологије који имају за циљ поделу купаца или територије продаје ипак ће бити изузети од забране само ако садрже изричито прописана ограничења и обавезе, као и у случају споразума који има за циљ поделу купаца или територије ако је уговорена обавеза стицаоца лиценце да производи уговорени производ искључиво за сопствене потребе, под условом да стицалац лиценце није ограничен да активно и пасивно продаје уговорени производ као резервне делове за сопствене производе.

Члан 8.

Прописују се случајеви који представљају тешка ограничења у споразумима између учесника на тржишту који нису конкуренти, а који због њиховог циља представљају најтежи облик повреде конкуренције. Уколико постоје оваква ограничења, такви споразуми о трансферу технологије у целини не могу бити изузети на основу ове уредбе.

Одредбом овог члана у ставу првом тачка 2) подтачке (1)-(5) прописане су и ситуације које представљају изузетке од установљеног правила. Тако, споразуми о трансферу технологије, који иако имају за циљ да ограниче територију или групу купаца којима стицалац лиценце може пасивно да продаје уговорене производе, биће изузет на основу ове уредбе само ако садрже изричито прописана ограничења и обавезе.

Члан 9.

Прописује две врсте изричито забрањених уговорних ограничења која, уколико су садржана у споразумима о трансферу технологије, искључују изузеће од забране ових одредби на основу ове уредбе (али не и споразума у целини).

Члан 10. и 11.

Предвиђена је прелазна одредба којом се прописује обавеза усаглашавања постојећих споразума на тржишту са одредбама Уредбе, као и рок од шест месеци у којем су учесници на тржишту у обавези да то изврше. Такође је одређено ступање на снагу предложене уредбе (члан 11).

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТАТА

Предмет споразума о трансферу технологије у смислу предметне уредбе могу да буду уступање или пренос различитих технологија, које обухватају посебно знање (*know-how*) као и сва или поједина права: патент, мали патент, право заштите индустријског дизајна, право заштите топографије полупроводничких производа, сертификат о додатној заштити за медицинске производе или средства за заштиту биља, право оплемењивача биљне сорте и ауторско право на рачунарским програмима (софтвер), укључујући и пријаву за признање права или захтеве за регистрацију тих права.

Док се не донесе предметна уредба, учесници на тржишту су у обавези да, уколико њихови споразуми ове категорије садрже рестриктивне одредбе, а нису обухваћени неком од постојећих уредби, споразуме подносе Комисији ради појединачног изузећа, при чему је терет доказивања на подносиоцу, у смислу чл. 12. ст. 2. Закона.

Доношењем предметне уредбе омогућава се привредним субјектима да **сами процењују** да ли су њихови споразуми дозвољени са аспекта заштите конкуренције, а не као до сада да такве споразуме, подносе Комисији да у поступку појединачног изузећа цени њихову дозвољеност. На овај начин олакшава се пословање привредних субјеката, смањују се трошкови људских и материјалних ресурса и обезбеђује се правна сигурност за учеснике на тржишту приликом закључивања споразума о трансферу технологије.

Споразуми о трансферу технологије могу се јавити у свим секторима економије. Као што је већ наведено, њима се побољшавају економске ефикасности и унапређује конкуренција, јер не долази до дуплирања развоја и истраживања, јача иницијатива за почетно истраживање и развој и подстиче иновативност.

У вези са члановима 5, 7, 8 и 9 Уредбе, на овај начин се одређују границе њене примене, односно ограничења која нису изузета од забране или прагови тржишног удела изнад којих се уредба не примењује. На овај начин, учесницима на тржишту се обезбеђује већа правна сигурност и јасније смернице приликом закључивања споразума, тако што се за одређене одредбе не пружа погодност изузећа од забране. На овај начин, учесници на тржишту могу поузданије да сазнају које одредбе се сматрају рестриктивним споразумима и да их избегавају у својим пословним односима.

Споразуми о трансферу технологије могу да садрже ограничења која су оправдана и могу бити про-конкурентска. У зависности од конкретног споразума, могу да подстакну иновативност и омогуће бољу искоришћеност права интелектуалне својине.

Са друге стране, прописујући ситуације које искључују изузеће од забране, учесницима на тржишту се указује које одредбе треба избегавати како се не би нарушила и ограничила конкуренција.

V ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ

За потребе спровођења ове уредбе није потребно издвојити финансијска средства из буџета Републике Србије.